

Archeologische opgravingen in Groenendaal (Hoeilaart, Vl. Brabant) volgens vergunning nr. 05/10 op datum van 1 april 2005

Eindverslag onderzoeksresultaten

• **Opgraving A**

Ondergronds relict van de westelijke sectie van de clausura (ommuring), gelegen op rand van het plateau die de Ijsevallei langs het noorden begrenst (perceel 11411)

-Twee dwarsseuven A1 & A2:

A1: langs de binnenkant van het hek van de boomkwekerij, 3.60 / 0.64 / 0.93m (x/y/z);

A2 : op een afstand van 4 m ten noorden van A2, 3.00 / 0.75 / 0.23-1.10m -met een beperkte uitbreiding van 0.90 / 0.35 / 1.05m.

-BEVINDINGEN: **A1: afbraaksleuf** met lei-, baksteen-, zandsteen- en kalkvoeg fragmenten;

A2: afbraaksleuf met puinfragmenten, leem en zavel, met aanwezigheid op een diepte van 1.10 meter van een dunne laag gemetselde bakstenen en een laag ijzerzandstenen + twee losse parementstenen en een funderingsteen.

-VONDSTEN: in A1: scherf wit aardewerk met groen glazuur (17de eeuw) en heupbeen dier; in A2: dakpan in verniste rood aardewerk.

-DOCUMENTATIE: twee schemas in het dagboek; colour prints

• **Opgraving B** (in feite gaat het om afgravingen)

Vloer (drempel) poortopening en ondergrondse basis van noordelijke poortpost (of pilaster) (perceel 1143V)

-Twee afgravingen B1 & B2:

B1: aan de binnenkant van de zuidelijke postbasis, 1.60 / 1.40m;

B2: aan de tegenoverstaande (noordelijke) kant van de poort, in de verlenging van de oostelijke sectie van de clausura, 2.00 / 1.00m.

-BEVINDINGEN: **B1:** geen dwarse gemetselde drempel zoals in Rood-Klooster, maar een uitgebreide **fundering voor de z. poortpost**, essentieel uit grof gemetselde braakstenen.

B2: de **basis van de n. poortpost** werd teruggevonden: zij heeft een oppervlakte van 0.45 / 0.45m en zoals de z.post bestaat zij uit een metselwerk van zandstenen en kalkvoeg met gehouwen parementstenen, waarvan een typische hoeksteen. De n. post komt overeen met het uiteinde van de oostelijke sectie van de clausura (en diende dus niet door een steunbeer ondersteund te worden in tegenstelling tot de z. post). N.B. dat het metselwerk ondermijnd wordt door een paar stevige wortels van een nabij gelegen oeroude esdoorn die volgens de experts dreigt te ontwortelen.

Afstand B1-B2 = 2.86m

Aanvullende bevinding **aan de buitenkant** van de oostelijke ommuring: twee **steunberen**, vervaardigd met recuperatiematerialen (bakstenen + enkele gehouwen kalkstenen), ondersteunen de muur die lichtjes naar buiten leunt.

-VONDST: in B1: losse stenen paal met horizontale rolronde top, 35 / 20 / 16 cm, waarschijnlijk een bumper (frans:chasse-roues); in B2: losse hoeksteen (B2).

-DOCUMENTATIE: een schema (dagboek); twee tekeningen; colour prints.

- **Opgraving C**

Proefsleuf in de oostelijke helling van de droge vallei aan de binnenkant van de oostelijke sectie van de clausura om de mogelijke overblijfselen van een steunmuur terug te vinden. (zie plan 1784; huidig perceel 1143 t)

-Eén sleuf van 5 m lengte op +/- 1 m breedte, dwars door de helling en haaks op de muur, op de plaats van een steunbeeroverblijfsel; trapsgewijze met 3 niveaus: het laagste (aan de basis van de helling) heeft een diepte van 0.16 tot 0.82 m., het middelste 0.60 tot 1.00 m., het hoogste tot aan de basis van de steunbeer 0.65 tot 0.70 m.

-BEVINDINGEN: - **helling**: afwezigheid van muurresten of ander metselwerk; geen afbraaksporen; alleen enkele verspreide baksteenfragmenten en brokjes kalkvoeg; op de twee lagere niveaus leem en op het laagste een laag losse ijzerzandstenen;

- **steunbeer**: aanwezigheid van twee bouwlagen: a. een fundering van 0.90 / 0.80 / 0.25 m. (x/y/z) rustend op leem en bestaand uit een mengsel van kalk, zand en kalkzandstenen; b. een onderbouw van 0.90-0.80 / 0.80-0.55 / 0.40 m. bestaand uit vier lagen kalkzandstenen en kalkvoeg. Op de onderbouw rust de enige nog intacte steenlaag van de opbouw; deze heeft een oppervlakte van 0.75 / 0.50 m.en bestaat uit gehouwen kalkzandstenen en kalkvoeg.

-VONDST: aan de voet van de steunbeer: enkele stukken vierkante tegels uit rode aardewerk met resten van witte bepleistering (2 stukken van dezelfde tegel bewaard en genummerd).

-INTERPRETATIE PLAN VAN 1784 (Carte Topographique Du Prieuré Supprimé de Groenendaal Et De Ses environs): gezien dat in deze sondering geen spoor van steunmuur aan de binnen(west)kant van de clausura werd gevonden, mag men veronderstellen dat het trekken van een streep parallel aan de clausura de loop van een aarden terras moest voorstellen.

-DOCUMENTATIE: twee schematische tekeningen (dagboek); een plan van de sleuf en een profiel van de steunbeer; colour prints.

- **Afgraving D**

In 2004 werd een halve sierbord in Brusselse faience in de humuslaag van het talud langs het fietspad van de Duboislaan gevonden. Deze totaal onverwachte vondst greep plaats in de bocht ten westen van het Kasteel van Groenendaal op ongeveer 40cm van het fietspad (asfalt), samen met allerlei andere scherven en resten van baksteen.

Twee uitgebreide sonderingen werden uitgevoerd in deze zone (perceel 1143u), aan de voet van het talud, ten einde meer significante scherven – aardewerk, glas enz. op te graven.

-Twee sonderingen D1 & D2:

D1: 3,10m breedte / 0,50 m diepte / 0,74-0,80m hoogte, waarvan 0,10m onder het niveau van het fietspad;

D2, op 2,20m afstand ten oosten van D1: 3,80m br. / 1,00-0,84m d. / 0,50-0,70m h., waarvan 0,20-0,05m onder het niveau van het fietspad.

-BEVINDINGEN:

Nota bene: de infra aangeduide grondlagen zijn schuins georiënteerd en evenwijdig met de hellende oppervlakte van het talud (zie profieltekeningen)

D1: een humuslaag van +/- 50cm hoogte met fragmenten metselwerk (bak- en natuursteen, voeg, zeldzaam stuk lei), weinig stukjes puin verspreid in het oppervlakkig gedeelte, talrijk in de diepte; en onder de humus, een bruingrijs tot bruingeel zanderige laag met **tamelijk veel scherven** (zie infra).

D2: de humuslaag, die een gemiddelde hoogte van 55cm meet, bevat zeer weinig en sterk verspreide stukjes puin; in twee plaatsen rust zij rechtstreeks op een laag bruin zand, in twee andere op een puinlaag gemengd met hopen kalk (respectievelijk in het midden en in het oosten van de sondering). In het westelijk gedeelte van de sondering bedekt de humus het deels afgebroken **uiteinde van een muur in baksteen**, die dwars op de bocht van de Duboislaan gericht is. Naast de oostelijke zijde van de muur omvat de puinlaag een losse gehouwen **hoogsteen** (33-26/12-13/11cm). Ten slotte merkt men de zeldzaamheid van onbeduidende scherven en de afwezigheid van significante artefacten.

Beschrijving van de muur: zijn uiteinde ligt op 34cm van het fietspad; alleen zijn basis is overgebleven en bedraagt 6 lagen baksteen (25-26/13/7cm) gevoegd met een zanderig mortel; er bestaat geen parament in natuursteen; in profiel is de afbraak trapsgewijs en alleen de onderste laag bakstenen is intact gebleven over de ganse muurlengte (muur uiteinde); de resterende zijanten zijn gaaf en de oostelijke zijde vertoont een zeer dunne donkergrijze plamuursel (bepleistering?); funderingstenen werden in deze zeer gelimiteerde afgraving niet gevonden.

Afmetingen van de muur: breedte = 47cm; maximale hoogte van het resterend metselwerk = 45cm.

-*COMMENTAAR: 1. het ontdekt muuroverblijfsel komt overeen met het zuidelijk uiteinde van de westelijke sectie van de priorijommuring, precies op de plaats waar een kleine ronde uitkijktoren langs de ingangsweg naar de westelijke poort van het klooster stond. (zie plan van 1784). Het is dus hoogst waarschijnlijk dat het fietspad over de basis van de toren aangelegd werd. 2. het metselwerk van de muur heeft dezelfde kenmerken als die van de basis van de hoektoren die in september 2004 ontdekt werd (hoek N & W secties clausura; namelijk zelfde baksteenafmetingen (25-26cm lengte en niet 27) en zelfde zanderige voeg; zij werden dus omtrent dezelfde periode opgericht. 3. de aanwezigheid van een afgezonderde gehouwen hoogsteen in deze locatie - tamelijk ver van de voormalige middeleeuwse en Renaissance kloostergebouwen is verrassend. Mogelijk komt dit boogelement van de toreningang.*

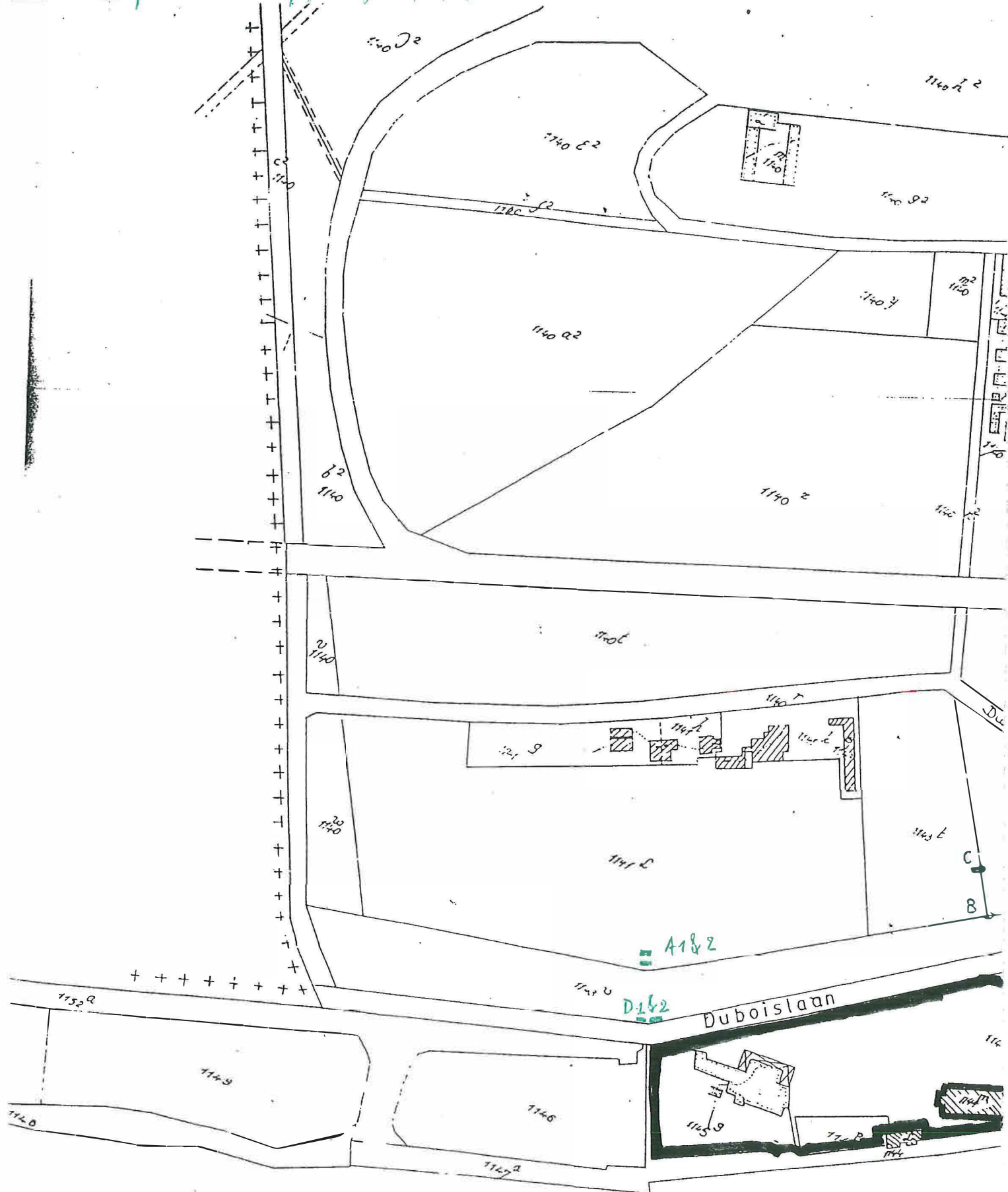
- GENUMMERDE SCHERVEN VAN D1: faience wit, steengoed grijs en wit, glaswerk donkergroen, terra cota rood.

-DOCUMENTATIE: schematische tekeningen D1: profielen (dagboek); schemas muur D2: plan en profiel oostkant (dagboek); kleurtekeningen sondering D2: plan en twee profielen (N & W); colour prints: locatie D2 met Duboisln in de voorgrond, muur.

08.09.2006

Yves Goffin

S e c t i e C

clausura O.sektie: opgraving C

Duboisln met opgr.D2: zicht naar O. / N. / W.

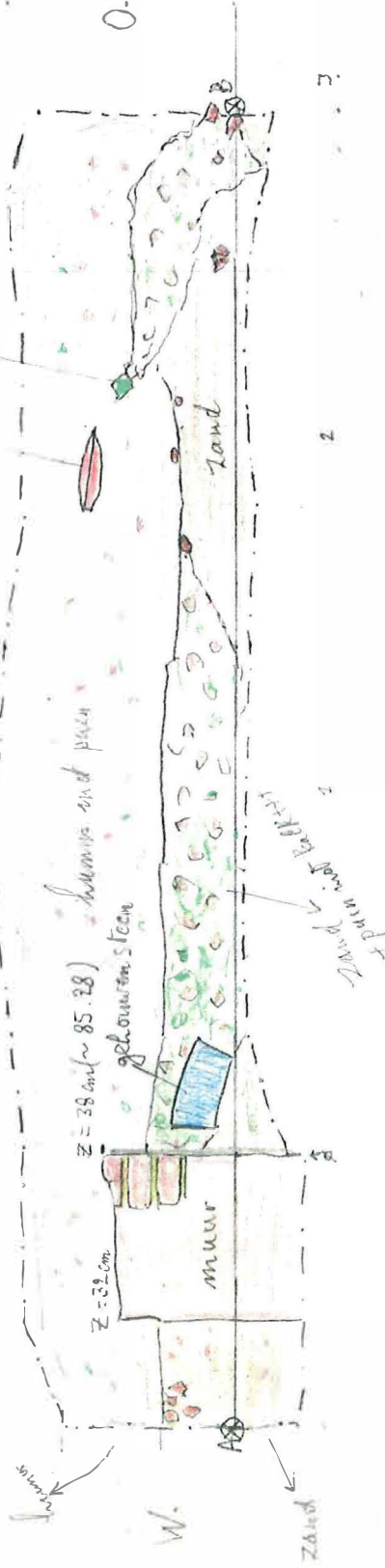

Prorij Groenendaal / Hooiblaar
30.03.2006

Afgraving Tuin Lango fietspad Duboislaan.
(Sondering 9 bis)
profiel A-N 1/20 Y. Goffin

6ste kolk

dikte baksteen: 6 cm
weg: 2 cm

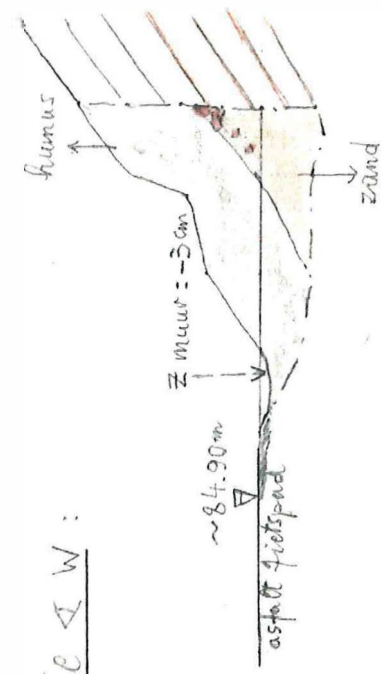
10 m

1 m

1 m

3 m

profiel A-W:

Opmerkingen: 1. Benaderingswaarde: Z = 3 cm
2. Z basislijn // met vlak
fietspad

Pruy Groenendaal / Hoeveaart

23.08.2006

Afgraving in talud langs fietspad Duboislaan

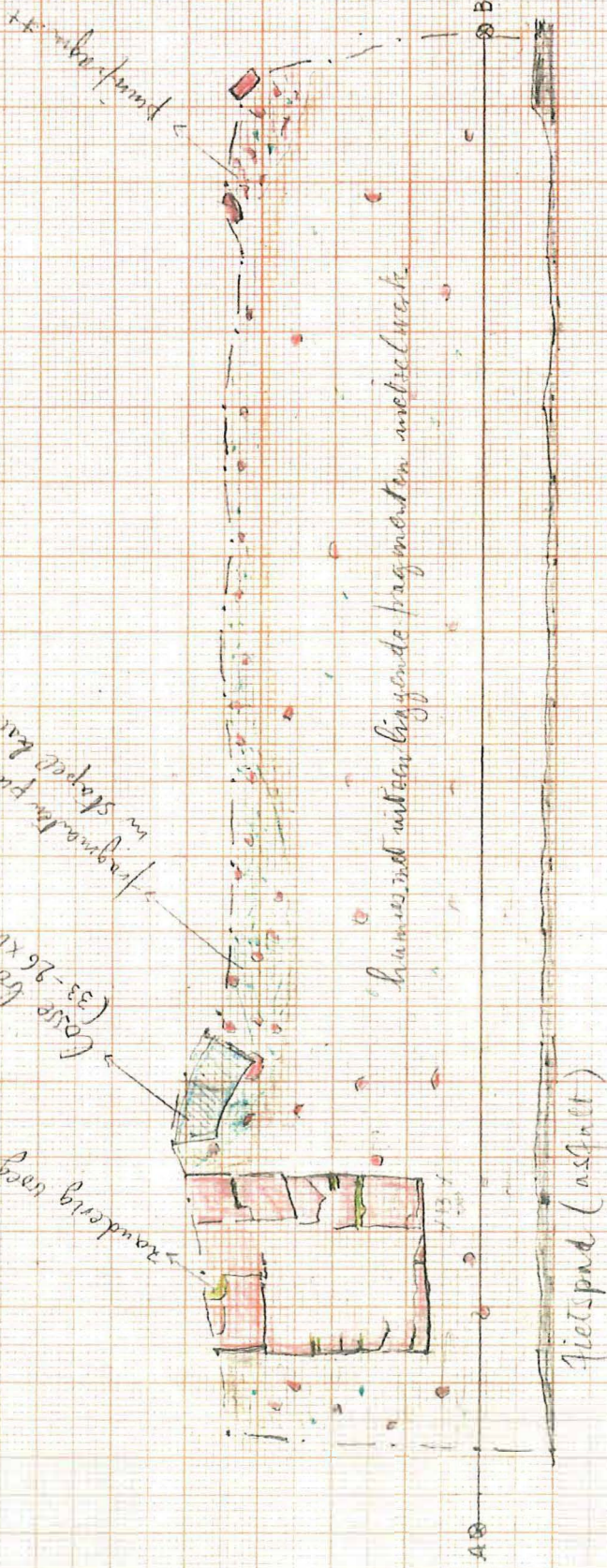
(Sondering 9 bij in de curve van de weg

Y. Goffin

Plan 1/20

N
↑

Losse broegstenen (baksteen) om
(33-26 x 17-13/17) cm
→ randenig tegel
→ tegelmuur van
in stapel bakst.

afmetingen bakstenen (25-26 x 13/17) cm

②: m. D van de afgraving N.B.L.